

Οδηγίες για μέτρα ελέγχου και πρόληψης της διασποράς του ιού COVID- 19 σε λεωφορεία και άλλα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

Τα πιο κάτω αφορούν, κυρίως, λεωφορεία αλλά και άλλα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, όπου μπορούν να εφαρμοστούν.

1. Διευθετήσεις για την αυστηρή τήρηση κανόνων ατομικής υγιεινής από τους οδηγούς και τους επιβάτες

α. Στους σταθμούς λεωφορείων και στους εσωτερικούς/εξωτερικούς χώρους αναμονής για επιβίβαση και αποβίβαση επιβατών πρέπει να αναρτώνται σε περίοπτα σημεία αφίσες/οδηγίες για την απολύμανση των χεριών και την εφαρμογή κανόνων ατομικής υγιεινής από τους οδηγούς και τους επιβάτες.

β. Στους σταθμούς λεωφορείων, όπου παρέχονται υγειονομικές διευκολύνσεις και διευκολύνσεις καθαρισμού, πρέπει να υπάρχουν σημεία απολύμανσης με τρεχούμενο νερό και σαπούνι ή αντισηπτικό υγρό περιεκτικότητας μεγαλύτερης από 60% σε οινόπνευμα. Η απολύμανση ισχύει και τις εισόδους των λεωφορείων.

γ. Εντός των μέσων μαζικής μεταφοράς πρέπει να παρέχεται συνεχής ενημέρωση στους επιβάτες για τα συμπτώματα της λοίμωξης, τα μέτρα πρόληψης και τις ενέργειες σε περίπτωση που εμφανιστεί κρούσμα σε επιβάτη. Μπορεί να χρησιμοποιηθούν ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κ.λπ.

2. Διευθετήσεις για φυσική και κοινωνική αποστασιοποίηση των οδηγών από τους επιβάτες

α. Στους σταθμούς λεωφορείων ή άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς πρέπει να αποφεύγεται ο συγχρωτισμός των οδηγών και επιβατών και να τηρούνται οι αποστάσεις των 2 μέτρων.

β. Στα λεωφορεία, σε κάθε διπλή θέση θα πρέπει να κάθεται ένας επιβάτης. Οι θέσεις πίσω από τον οδηγό θα πρέπει να μένουν κενές.

γ. Η χρήση μάσκας για τους οδηγούς λεωφορείων ή άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς καθώς και για τους επιβάτες στις δημόσιες συγκοινωνίες είναι υποχρεωτική, δίνοντας προσοχή στην ορθή χρήση και απόρριψή της αμέσως μετά την έξοδό τους από το λεωφορείο, σε κλειστούς ποδοκίνητους κάδους.

δ. Δεν επιτρέπεται η επιβίβαση ατόμων πέραν του 50% της δυναμικότητας του λεωφορείου. Ο οδηγός έχει την υποχρέωση να ελέγχει τον αριθμό των επιβατών που βρίσκονται μέσα στο λεωφορείο.

ε. Η επιβίβαση να γίνεται από την μπροστινή είσοδο ενώ η αποβίβαση επιβατών από το λεωφορείο να προτιμάται να γίνεται από τις πλαϊνές εισόδους ή τις εισόδους στο πίσω μέρος του λεωφορείου. Εάν δεν υπάρχουν πλαϊνές ή πίσω έξοδοι, η αποβίβαση να γίνεται από την μπροστινή είσοδο αλλά όχι ταυτόχρονα με την επιβίβαση. Η σήμανση για τις εισόδους/εξόδους να είναι ευκρινής.

3. Διευθετήσεις για αερισμό, καθαρισμό, απολύμανση των μέσων μαζικής μεταφοράς, υγειονομικών διευκολύνσεων και διευκολύνσεων καθαρισμού καθώς και για διαχείριση αποβλήτων

α. Καθημερινός καθαρισμός και απολύμανση, ιδιαίτερα των επιφανειών που αγγίζονται συχνά, όπως λαβές και ράγες. Συνιστάται ο καθαρισμός των συχνά αγγιζόμενων επιφανειών σε

μεταφορικό μέσο, μετά από κάθε διαδρομή ή ανά 3 διαδρομές στις περιπτώσεις των λεωφορείων Τακτικών Επιβατικών διαδρομών με κόμιστρο ανά επιβάτη.

β. Τα μέσα μεταφοράς καθώς και οι χώροι αναμονής για επιβίβαση/αποβίβαση επιβατών, πρέπει να διατηρούνται καλά αεριζόμενοι με καθαρό αέρα όσο το δυνατόν περισσότερο και να καθαρίζονται συχνά και προσεκτικά με ουδέτερο απορρυπαντικό, ακολουθούμενη από απολύμανση επιφανειών με απολυμαντικό αποτελεσματικό κατά των ιών. Προτείνεται 0,05-0,1% υποχλωριώδες νάτριο (NaClO) (αραίωση 1:50, εάν χρησιμοποιείται λευκαντικό νοικοκυριού, το οποίο συνήθως είναι σε αρχική συγκέντρωση 2,5 έως 5%. Για επιφάνειες που μπορούν να υποστούν βλάβη από υποχλωριώδες νάτριο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για απολύμανση μετά τον καθαρισμό, προϊόντα που βασίζονται σε αιθανόλη (τουλάχιστον 70%).

γ. Ο καθαρισμός δημόσιων τουαλετών, νεροχύτη, ντους και εγκαταστάσεων υγιεινής που χρησιμοποιούνται από πολλά άτομα σε σταθμούς λεωφορείων πρέπει να γίνεται προσεκτικά. Προτιμάται η χρήση ενός απολυμαντικού αποτελεσματικού έναντι ιών, όπως 0,1% υποχλωριώδες νάτριο ή άλλα εγκεκριμένα προϊόντα σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης που παρέχονται από τον κατασκευαστή. Επίσης κατά τη χρήση της τουαλέτας συστήνεται να κλείνει το καπάκι πριν από τη χρήση φλοτέρ (καζανάκι). **Επίσης καθαρισμός των χεριών ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ από τη χρήση/καθαρισμό της τουαλέτας. Τέλος αποφυγή συγχρωτισμού μέσα στους κλειστούς χώρους της τουαλέτας με αυστηρή τήρηση των παραπάνω μέτρων. Συστήνεται να γίνεται έλεγχος των ατόμων και του αριθμού που μπαίνουν στις τουαλέτες ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατό ο συγχρωτισμός τους στον χώρο της τουαλέτας.**

δ. Το προσωπικό που ασχολείται με τον καθαρισμό πρέπει να φοράει ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό (μάσκα, γάντια, ρουχισμός εργασίας που θα πλένεται καθημερινά) κατά την εκτέλεση δραστηριοτήτων καθαρισμού.

ε. Τα υλικά καθαρισμού πρέπει να πλένονται και να απολυμαίνονται σωστά στο τέλος κάθε χρήσης καθαρισμού.

στ. Η σωστή υγιεινή των χεριών πρέπει να διασφαλίζεται από το προσωπικό καθαρισμού, κάθε φορά που αφαιρείται ο ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός.

* Σε ό,τι αφορά τα οχήματα, να γίνεται σωστός αερισμός ανά πάσα στιγμή. Να μην χρησιμοποιούνται κλιματιστικά συστήματα με ανακύκλωση αέρα και να ενθαρρύνεται η χρήση παραθύρων, πάνελ φεγγίτη και ανεμιστήρων για αύξηση της αντικατάστασης με καθαρό αέρα. Τα μέτρα αυτά πρέπει να προσαρμόζονται βάσει τοπικών συνθηκών, αναγκών και τύπων οχημάτων και άλλου εξοπλισμού που χρησιμοποιείται.

4. Διαχείριση ύποπτου κρούσματος

α. Για κάθε επιβάτη που θα αναπτύξει συμπτώματα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού (πυρετός, βήχας, πονόλαιμος, πόνος στο στήθος, διάρροια) εφαρμόζουν τα ακόλουθα:

- Απομονώνεται σε χώρο του λεωφορείου σε απόσταση μεγαλύτερη των 2 μέτρων από τους άλλους επιβάτες και ενημερώνεται ο οδηγός.
- Χρησιμοποιείται μάσκα ή κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντηλο όταν φταρνίζεται, σε περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμη μάσκα. Στους ασθενείς ταξιδιώτες θα πρέπει να παρέχονται πλαστικές σακούλες για την ασφαλή απόρριψη των αποβλήτων (π.χ. χρησιμοποιημένες ιατρικές μάσκες και χαρτομάντιλα).

- Ενημερώνεται η Υπηρεσία Ασθενοφόρων στο τηλέφωνο 1420 (24ωρο) από τον οδηγό του λεωφορείου. Δίνονται στοιχεία για το ύποπτο κρούσμα και τον σταθμό λεωφορείου στον οποίο θα μεταφερθεί το ύποπτο κρούσμα.
- Στο σταθμό λεωφορείου μεταφέρεται σε χώρο προσωρινής απομόνωσης που έχει καθοριστεί από την αρμόδια Αρχή μέχρι να μεταφερθεί σε ιατρικό κέντρο. Σημειώνεται ότι στον σταθμό λεωφορείου το ύποπτο κρούσμα αποβιβάζεται τελευταίο.
- Εάν τέτοιος χώρος δεν είναι διαθέσιμος, τότε ο ασθενής ταξιδιώτης θα πρέπει να περιμένει σε ένα μέρος στον σταθμό ξεχωριστά από άλλα πρόσωπα (2 μέτρα). Αυτό θα αποφασιστεί από την αρμόδια Αρχή βάσει αξιολόγησης κινδύνου και διαθέσιμων δυνατοτήτων.
- Ακολουθεί σχολαστική απολύμανση του λεωφορείου **σύμφωνα με την προσωρινή οδηγία για τον περιβαλλοντικό καθαρισμό μη ιατρικών εγκαταστάσεων που έχουν εκτεθεί σε SARS-CoV-2, η οποία μπορεί να βρεθεί: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/interim-guidance-environmental-cleaning-non-healthcare-facilities-exposed-2019>.**
- **Απόβλητα (π.χ. χρησιμοποιούμενες μάσκες και χαρτομάντιλα) θα πρέπει να τοποθετούνται σε σακούλες, να κλείνονται ερμητικά και να απορρίπτονται με ασφάλεια.**

β. Με βάση τη σχετική νομοθεσία για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία και τον περί Λοιμοκαθάρσεως Νόμο, οι οδηγοί λεωφορείων ή άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς άλλα και ο κάθε επιβάτης οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ατομικής υγιεινής και ατομικής προφύλαξης στους σταθμούς λεωφορείων ή άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς, στους εσωτερικούς/εξωτερικούς χώρους αναμονής για επιβίβαση και στους χώρους αποβίβασης επιβατών. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Σχολαστικό πλύσιμο των χεριών με νερό και σαπούνι ή όταν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα με αντισηπτικό διάλυμα περιεκτικότητας μεγαλύτερης από 60% σε οινόπνευμα. Η απολύμανση των χεριών πρέπει να γίνεται πριν την επιβίβαση και μετά την αποβίβαση από το λεωφορείο.
- Αποφυγή άσκοπων αγγιγμάτων με τα χέρια, της μύτης του στόματος και των ματιών και κάλυψη του στόματος και της μύτης με το μανίκι λυγισμένου αγκώνα (όχι με το χέρι) ή με χαρτομάντιλο σε περίπτωση βήχα ή φτερνίσματος.
- Μη χρησιμοποίηση των μέσων μαζικής μεταφοράς από τους επιβάτες που παρουσιάζουν συμπτώματα του ιού.
- Αποφυγή άσκοπων αγγιγμάτων σε επιφάνειες και αντικείμενα στους σταθμούς και εντός των λεωφορείων ή άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς.
- Χρησιμοποίηση της μάσκας με ορθό τρόπο. Η χρήση μάσκας είναι υποχρεωτική σε οδηγούς λεωφορείων και άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς καθώς και για τους επιβάτες.
- Εφαρμογή οποιονδήποτε άλλων μέτρων που έχουν καθοριστεί από την εκτίμηση του κινδύνου.
- Θα πρέπει να ενθαρρύνεται η κράτηση θέσης στο λεωφορείο μέσω διαδικτύου ή τηλεφώνου.

5. Προμήθειες και εξοπλισμός

Επαρκείς προμήθειες μέσων ατομικής προστασίας (ΜΑΠ) πρέπει να υπάρχουν στο λεωφορείο που συμπεριλαμβάνουν:

- Ιατρικές μάσκες προσώπου
- Γάντια μιας χρήσης
- Προμήθειες για την υγιεινή χεριών (π.χ. σαπούνι και αλκοολούχο διάλυμα τουλάχιστον 60% αιθανόλη για τρίψιμο των χεριών)
- Χαρτομάντιλα
- Πλαστικές σακούλες για απόρριψη.

6. Όλα τα μέσα ατομικής προστασίας, απολύμανσης, καθαρισμού, πινακίδες, ανακοινώσεις κ.ά. πρέπει να παρέχονται από τον εργοδότη.